

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupíčkové a Mgr. Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 4. 5. 2022, č. j. 59 Af 4/2022 - 45,

t a k t o :

- I. Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce **s e z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobkyně se žalobou podanou Krajskému soudu v Brně domáhala zrušení nebo vyslovení nicotnosti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2021, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Liberecký kraj o zastavení řízení o dodatečném přiznání k dani z nemovitých věcí na rok 2019. Krajský soud v Brně tuto žalobu usnesením ze dne 6. 1. 2022 postoupil místně příslušnému Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci (dále též „krajský soud“), který usnesením ze dne 4. 5. 2022, č. j. 59 Af 4/2022 - 45, zamítl žádosti žalobkyně o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Krajský soud konstatoval, že žalobkyně neunesla důkazní břemeno, neboť údaje, které poskytla soudu pro účely posouzení její nemajetnosti, nebyly úplné a neposkytovaly ucelený přehled o její majetkové situaci. Poukázal na to, že již v dřívějších řízeních zjistil, že žalobkyně vlastní celou řadu nemovitostí, u kterých žádným způsobem nedoložila své tvrzení o tom, že jsou tyto nemovitosti zatíženy exekucemi, protože s nimi nemůže disponovat.

II.

[2] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti usnesení krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Namítla, že krajský soud rozhodl na základě domněnek a uměle konstruovaného skutkového a právního stavu, který byl v rozporu s předloženými doklady, a ke kterému se ani neměla možnost vyjádřit. Tímto postupem jí bylo upřeno právo na věcné posouzení důvodů pro osvobození. K tomuto jednání navíc došlo za nouzového či pandemického stavu a s ním spojených omezení proti šíření pandemie covid-19, přičemž stěžovatelka se v lednu 2022 touto nemocí nakazila a trpěla závažnými komplikacemi v podobě oboustranného zápalu plic. V kasační stížnosti rovněž navrhla osvobození od soudních poplatků, ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

III.

[3] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že s ohledem na usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19 (podle něhož v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jakým je také usnesení o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, nemusí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem a není povinen hradit soudní poplatek) netrval na podmínce zastoupení advokátem a úhradě soudního poplatku (srov. rozsudky ze dne 21. 6. 2017, č. j. 3 As 116/2017 - 20, ze dne 28. 6. 2017, č. j. 4 As 114/2017 - 63, atd.), přičemž o žádosti o osvobození od soudního poplatku s ohledem na uvedenou judikaturu nerozhodoval.

[5] Přestože zastoupení není v předmětné věci obligatorní, stěžovatelka o ustanovení zástupce požádala. Pokud by splňovala zákonné podmínky, Nejvyšší správní soud by jí zástupce ustanovil. Proto o tomto návrhu kasační soud rozhodl. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. se pro rozhodnutí o ustanovení zástupce vyžaduje kumulativní splnění dvou podmínek, a to jednak splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, jednak též nezbytná potřeba takového zastoupení k ochraně práv účastníka řízení. Nejvyšší správní soud neshledal především splnění druhé nutné podmínky pro ustanovení zástupce, tedy jeho nezbytnost k ochraně práv stěžovatelky. Kasační stížnost má požadované základní náležitosti, je zřejmé, čeho se jí stěžovatelka domáhá; přitom v předmětné věci se jedná o posouzení nikterak komplikované otázky, o které soud může rozhodnout na základě podané kasační stížnosti a podkladů obsažených ve spise, aniž by bylo třeba za tímto účelem stěžovatelce ustanovovat zástupce. Za této situace tedy Nejvyšší správní soud návrh na ustanovení zástupce výrokem I. zamítl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 As 79/2018 - 11, a aktuální rozsudek ve věci stěžovatelky ze dne 30. 6. 2022, č. j. 8 As 128/2022 - 26).

pokračování

[6] Nejvyšší správní soud následně posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[9] Ze soudního spisu vyplývá, že stěžovatelka požádala podáním doručeným krajskému soudu dne 1. 3. 2022 o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě. Krajský soud stěžovatelce spolu s usnesením ze dne 7. 3. 2022, č. j. 59 Af 4/2022 - 32, zaslal k vyplnění formulář „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“ a vyzval ji k jeho vyplnění a ke sdělení důvodů, proč je ustanovení zástupce třeba k ochraně jejích práv. Stěžovatelka na tuto výzvu zareagovala podáním, ve kterém odkázala na obsah svého podání v jiné věci vedené u krajského soudu pod sp. zn. 59 Af 3/2022. Krajský soud proto vyšel z formuláře v odkazované věci. Obsah tohoto formuláře je Nejvyššímu správnímu soudu znám z úřední činnosti, neboť ve věci vedené pod sp. zn. 3 As 151/2022 přezkoumával právě usnesení, kterým krajský soud ve věci sp. zn. 59 Af 3/2022 nepřiznal stěžovatelce osvobození od soudních poplatků a zamítl její návrh na ustanovení zástupce. Nutno přitom dodat, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 6. 2022, č. j. 3 As 151/2022 - 19, neshledal v postupu krajského soudu žádné pochybení. V nynějším případě krajský soud stejně jako ve věci sp. zn. 59 Af 3/2022 srovnal údaje obsažené ve formuláři s dalšími informacemi, které mu byly známy z úřední činnosti, konkrétně s informacemi o nemovitých věcech vlastněných stěžovatelkou. Na jednu stranu je totiž povinností žadatele o osvobození od soudních poplatků či ustanovení zástupce sdělit soudu rozhodné informace o své majetkové situaci. Současně je však na soudu následně tyto informace, a to i co do jejich správnosti a úplnosti, posoudit. Pokud jsou žadatelova tvrzení nevěrohodná či neúplná, soud žádost o osvobození od soudního poplatku zamítne (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88, č. 1962/2010 Sb. NSS, ze dne 1. 3. 2013, č. j. 9 As 7/2013 - 12, ze dne 9. 12. 2010, č. j. 1 As 81/2010 - 185, ze dne 27. 10. 2015, č. j. 8 As 88/2015 - 21, či ze dne 9. 12. 2021, č. j. 8 As 272/2021 - 30). Po posouzení věci přitom krajský soud dospěl ke stejnému závěru jako v předchozím případě, tedy že stěžovatelka neunesla břemeno důkazní.

[10] Popsanému postupu krajského soudu opět nemůže Nejvyšší správní soud nic vytknout a plně souhlasí se závěry, ke kterým krajský soud dospěl. Ostatně jednou již tyto závěry na základě totožného skutkového stavu (totožného formuláře) aproboval ve výše uvedeném rozsudku č. j. 3 As 151/2022 - 19. Tyto závěry navíc stěžovatelka v nynější kasační stížnosti relevantním způsobem nezpochybnila, neboť ani nyní nedoložila, jak by měla být omezena v nakládání se svým nemovitým majetkem. Námitky stěžovatelky, že krajský soud rozhodoval na základě vykonstruovaného skutkového a právního stavu, proto nejsou důvodné.

[11] Stěžovatelka dále namítla, že nedostala příležitost se k závěrům krajského soudu vyjádřit. Přestože obecně platí, že by soud měl žadateli umožnit doplnění chybějících tvrzení či vyjasnění konkrétních nejasností, které vyplynou z jeho tvrzení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2008, č. j. 1 As 63/2008 - 34), v nynějším případě krajský soud přiléhavě uvedl, že v případě stěžovatelky již žádosti o osvobození od soudních poplatků opakovaně zamítl z důvodu neunesení důkazního břemene ohledně majetkových poměrů, neboť stěžovatelka nereagovala na zaslání soudní výzvy nebo reagovala shodně jako v této věci. V posuzovaném případě by tak bylo zjevně neúčelné, pokud by se krajský soud snažil o další vyjasňování relevantních skutečností. Ani tyto námitky proto nejsou důvodné. Nadto je nutné uvést, že stěžovatelka ani na argumentaci krajského soudu spočívající v tom, že nejasnosti ohledně svých majetkových poměrů opakovaně nevysvětluje, nijak nereagovala.

[12] Co se týče poukazu stěžovatelky na prodělání onemocnění covid-19, tímto se již Nejvyšší správní soud ve svých dřívějších řízeních rovněž zabýval (srov. rozsudky ze dne 26. 1. 2022, č. j. 2 As 5/2022 - 20 a ze dne 30. 6. 2022, č. j. 8 As 128/2022 - 26). Nezbyvá mu přitom než opakovaně uvést, že stěžovatelka ani nyní neuvedla, jak konkrétně její lednové onemocnění ovlivnilo, že o několik měsíců později neunesla důkazní břemeno stran svých majetkových poměrů. Ani tato námitka proto nemůže zvrátit závěry krajského soudu uvedené v napadeném usnesení.

[13] Nejvyšší správní soud na závěr podotýká, že doslovně totožnou kasační stížností se ve skutkově shodné situaci zabýval v opakovaně zmiňovaném rozsudku č. j. 8 As 128/2022 - 26, potažmo v rozsudku č. j. 3 As 151/2022 - 19, od jejichž závěrů nyní neměl důvod se odchýlit.

[14] Krajský soud tedy nepochybil, nevyhověl-li žádostem stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě. Nejvyšší správní soud současně neshledal ani žádná jiná pochybení v řízení vedeném před krajským soudem. Z ničeho nevyplývá ani to, že krajský soud svým postupem porušil čl. 90 Ústavy, či § 6 o. s. ř.

[15] Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[16] Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to z důvodu, že jej uplatnila jako zcela blanketní bez jakéhokoliv odůvodnění, přičemž důvody nedoplnila ani posléze v průběhu řízení. O kasační stížnosti soud navíc rozhodl bez zbytečného odkladu po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[17] Stejně tak Nejvyšší správní soud nepřihlížel ani k námitce podjatosti, kterou stěžovatelka uplatnila vůči všem členům sedmého a osmého senátu Nejvyššího správního soudu. Ani tu totiž stěžovatelka nijak blíže neodůvodnila a omezila se pouze na citaci § 8 odst. 1 s. ř. s. Ve vztahu k soudcům jmenovaným senátů uvedla, že *se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich*

pokračování

nepodjatosti. I s ohledem na dřívější postup stěžovatelky v jiných věcech nepovažoval Nejvyšší správní soud za účelné stěžovatelku vyzývat k doplnění důvodů námitky podjatosti. Když tak v minulosti učinil, stěžovatelka důvody námitky nedoplnila, a proto k ní Nejvyšší správní soud nepřihlížel (viz např. rozsudek ze dne 9. 6. 2021, č. j. 3 As 50/2021 - 32). Stěžovatelka je proto již z dřívějška seznámena s požadavkem na konkrétní uvedení důvodů námitky podjatosti, a přesto tomuto požadavku ani v této věci nedostála. Shodně soud postupoval i v předchozí věci stěžovatelky sp. zn. 8 As 128/2022.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému pak nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2022

Mgr. David Hipšr
předseda senátu